

Poština
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
Ista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMIST

Glasilo „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsako soboto.

Celoletna na-
ročnina 37-50 D
mesečna 3-50 „Posamezne
številke se ra-
čunijo po 1 DinInserati
se računajo:
pol str. 350 D,
manjši soraz-
merno. — Pri
malih oglasih
beseda 25 p.

Raj hočemo? Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega sloven-
skega ljudstva!

Naš pravi narodni praznik.

28. oktobra letos so minula štiri polna leta, odkar smo se Slovenci po porazu Avstro-ogrske monarhije osvobodili ter se sami, prostovoljno izjavili za skupno državo slovenskega naroda, hrvaškega naroda in srbškega naroda. Ustanovili smo svojo suvereno narodno vlado in skupno s Hrvati »Narodno Veče« v Zagrebu.

28. oktober je torej naš pravi narodni praznik, ne pa 1. december, katerega dne so odposlanci zagrebskega »Narodnega Veča« izrekli, da hočejo novo slovensko-hrvaško državo pridružiti kraljevini Srbiji pod gotovimi pogoji.

Zato bi morale vse resne naše politične stranke vsako leto slaviti 28. oktober!

Naša notranja politika.

(Dopis.)

S sprejetjem Vidovdanske ustave je stopila naša država v latentno krizo, ki se bo vlekla do tistega časa, dokler se ne odstrani vzrok te krize, to je, dokler se ustava ne revidira.

Vsaka stvar na svetu ima svoj razvoj, rabi časa, zato je razumljivo, da se tudi ta kriza vleče počasi proti svojemu koncu.

Ce pa se ne da pospešiti razvoj krize, je treba gledati na to, da se razvoj vsaj ne ovira. Poglejmo sedaj, ali je opozicija, in sicer prava opozicija, t. j. tista, ki je proti sedanjí vladi iz načelnega stališča glede ustave in ne iz kakih strankarskih razlogov, če je torej ta načelna opozicija naredila svojo dolžnost, to se pravi: ali je opustila vse, kar ovira razvoj latentne krize do njenega vrhunca?

Odgovor na to vprašanje bo mogoče dan-sam po sebi, če pogledamo, kaj je naloga sedanje opozicije.

Opozicija si je stavila za nalogo revizijo ustave. V to svrhu mora skušati sistematično onemogočiti vladanje vsaki vladni koaliciji, ki si ne stavi za prvo točko svojega programa revizijo ustave. Če že ni mogoče stvarno onemogočiti dela vsakokratne vlade, je dolžnost opozicije, da vladi pokaže nevarnost njenega početja in narodu javno pove, in to ob vsaki priliki, da je tako vladanje pogubno za narod in državo. Opozicija mora odločno odklanjati vsako odgovornost za to vladanje in biti pripravljena, da začne z vladanjem tam, kjer se je pravo vladanje nehalo, to je pri ustavi, in šele takrat, ko bodo za to dani vsi pogoji, ko se sedanji sistem razžre sam v sebi.

Nihče pa ni pričakoval, da se bo pri duševnosti sedaj vladajočih, to je srbsko-kapitalističnih strank, zrušil sistem v par mesecih. Treba je pogledati nazaj na Pašiče, Pribičeviče in pomisliti, da jim je jako v krvi deviza: država sem jaz!

Zato je bilo več kot nepredvidno, obljubljeni zlom sistema kmalu: kajti ljudstvo verjame, pričakuje in pričakuje, naposled pa postane apatično. In to je jako nevarno.

Drugo nič manj važno dejstvo je sledeče. Če vlada v kaki državi koalicija, ki ji je edini cilj vladanje in zopet vladanje, je jasno, da pride tudi v tej koaliciji večkrat do sporov, kajti vladali bi radi vsi pristaši te koalicije. Ker pa je le premalo vladnih mest, skuša vsaka stranka kolikor mogoče svojih pristašev spraviti v vlado. Druga tega ne dovoli, in spor oziroma kriza je tu.

Opozicije ti spori ne morejo zanimati, ona jih lahko kronistično beleži v svojih listih v informacijo čitateljem in nič več.

Pri nas se dosedaj ni postopalo tako. Tudi opozicijsko časopisje je razblinjalo na dolgo in široko vsako vladno krizo in pisalo na način, da se človek ni mogel ubraniti vtisa — da opozicija komaj čaka, da se vsede na ministrsko stolčko.

Posledice takega oponiranja so dvojne. Prvič se v vladnih strankah vedno znova utrdi prepričanje, da stališče opozicije ni načelno, ampak samo frondersko in da bi opozicija če bi bila na vladi, uganjala ravno tako politiko kot sedanja vlada. Potem seveda ni čudno, če pravi vladi: vi hočete vladati in mi hočemo vladati: in vladati hočemo oboji enako.

Ker pa je lepše vladati kot vladan biti, bomo vladali seveda mi, in sicer tako dolgo, dokler bo to le kolikor mogoče. Odtod dejstvo, da vlada ne jemlje opozicije preveč resno. To je eno.

Bolj nevarno pa je še nekaj drugega. Že zgoraj smo omenili, da postaja ljudstvo, če se mu nekaj obeta, kar se ne more zgoditi, sčasoma apatično. Če pa še zraven pridenemo, da se zdi ljudstvu vsled nekonsekvence opozicije, da gre pri vsem tem za čist, gol »kšeft«, ni nedopusten sklep, da reče ljudstvo nekega dne: če gre njim samo za vlado in denar — zakaj pa ne bi šlo tudi nam? Denar pa ima-

jo pri nas tisti, ki sedaj vladajo! Nadalje naj sklepa vsak sam.

Zato prosimo: tako postopanje opozicije škodi narodu. Pri nas sedaj ni opozicija to, kar je drugod, stranka proti stranki, pri nas je opozicija narod, ki se bori proti narodu, kateri hoče vladati nad njim. To je treba imeti vedno in vedno pred očmi. In zavoljo tega je treba organizirati narod, ga pripraviti v celoti na boj, pomagati tistim, ki padajo kot žrtve režima, ne pa vedno upapolno škileti v Belgrad, če se tam spreta zavoljo avoznic radikal in demokrat. Belgrad nas ne bo rešil, nasprotno, rešiti se moramo sami.

POLITIČNI PREGLED.

A. Domača politika.

Vladna kriza. Kakor kažejo vsi znaki, se bo rešila vladna kriza tako, kakor smo mi že pred 3 tedni napovedovali, ko smo rekli: Kdor ima v svojih rokah žandarmerijo, policijo, armado in državno blagajno, ni tako prismojen, da bo te lepe reči kar meni nič tebi nič dal iz rok. Danes je zveza med Pašičem in Pribičevičem trdnjša kakor le kedaj in zato bosta ta dva moža še dolgo sedela na stolčkih in pri koritu in delila dobrote onim, ki jih lepo ubogajo. »Krizo« bodo rešili zaenkrat tako, da bodo iz ministrstev odstranili nekaj mož, ki niso popolnoma »zanesljivi«, in jih nadomestili s takimi, ki so vajeni slepo ubogati svojega gospodarja. Ta gospodar pa je samo Pašič in tudi gospod Pribičevič mu zoblje iz rok kot krotko jagnje. Vlada sama seveda trdi, da je vzrok nadaljnega odloganja rešitve krize — državna kriza namreč obstoji prejkoslej — fašistovska revolucija v Italiji. Menda ni treba nikomur omenjati, da je ta »vzrok« le prazen izgovor. To se bo pokazalo mogoče prav kmalu, če ne prej, pa takrat, ko bo Pašič predlagal svojem zvestemu parlamentu, naj se veljavnost že »pojemačočih« mandatov podaljša za eno leto ali dve.

Volitev novega predsednika parlamenta. Za novega predsednika parlamenta je bil izvoljen dr. Lukinič, rodом iz Karlovca, namesto dosedanjega predsednika dr. Ribarja. Dr. Ribar se je Pribičeviču hudo zameril, ker se je bil udeležil brez njegovega dovoljenja kongresa v Zagrebu. Dr. Lukinič pa je eden najzvestejših privržencev Pribičeviča in zato ga je dal ta izvoliti na predsedniško mesto, da bo tudi tam imel svojega vernega hlapca. Tudi ta izvolitev je dokaz, da se današnji vlastodržci še ne priprav-

ljajo na odhod in da bo velikosrbska struna še dolgo pela.

Slavnosti na Kumanovem. Pred 10 leti so Srbi premagali Turke pri Kumanovem. Ta bitka je bila odločilna za zmago nad Turki. Zgodovinskega pomena tej bitki nihče ne odreka, toda čudno je, da se je naša vlada odločila praznovati že njeno desetletnico. Navadno se namreč praznujejo 25- ali 50-letnice takih dogodkov. Po naših mislih pa je hotela naša vlada s to proslavo doseči sledeče učinke: Pokazati je hotela zmagovitemu Kemal-paši in mohamedancem na jugu naše države, da je srb-ska vojska še močna, pokazati pa je tudi hotela Hrvatim in Slovincem, da je tudi njih edino srb-sko orožje »osvobodilo«. Kdor ima to pred očmi, bo tudi lahko razumel, zakaj se mohamedanci naši državi te slavnosti niso udeležili in zakaj so tudi hrvaški poslanci ostali doma. Slavnost in vojaška parada na Kumanovem je bila zgolj srb-ska slavnost ali bolje rečeno: to je bila demonstracija proti Turkom in Hrvatim — o Slovincih ni da bi človek govoril.

Parlament bo začel zopet »delati« po Vseh svetih. »Delal« seveda ne bo mnogo, pač pa bo vlada delala s parlamentom, kar bo hotela.

Princ Jurij. Vprašanje princa Jurija še vedno ni rešeno. Zadnje dni je objavil princ v belgrajskem listu »Epoha« zopet eno pismo, toda vlada je pismo in list zaplenila. Princa Jurija pa čaka baje stroga kazen. Živela monarhija!

B. Vnanja politika.

Orijska konferenca. Sredi tega meseca se bo sestala orijska konferenca v švicarskem mestu Lausanne (reci: Losán). Na tej konferenci bodo

LISTEK.

Zgodba o enem narodu in treh plemenih.

Janez Zaletel je bil uradnik. Hodil je v urad točno in nič manj točno k kosilu, briga se je za draginjske doklade ne pa za politiko. Na političen shod je zašel samo enkrat popoldne, ko so doma snažili. Zvečer ga je vprašala žena: »Kje si bil?« »Na shodu.« »Torej bo že vendar enkrat kaj s tvojimi dokladi?« »Na drugačem shodu sem bil.« »Na kakšnem drugačem?« »Na političnem.« »Kaj je to?« »To je tak shod, kjer se govori, da smo vsi en narod.« »Kdo vsi?« »Mi vsi.« Žena je potegnila prt z mize, da sta zletela dva kozarca po tleh in Janez je vedel, da smo en narod.

V pisarni je pristopil k njemu kolega. »Ali že veš, Janez, da smo tri plemena?« »Kaj, kdo?« »No, tako pi-

šejo zdaj, da smo tri plemena; kaj praviš ti?« »A je to v uradnem listu?« »Ne, ampak drugod.« »To potem še ni avtentično in se ne tiče uradovanja, zato bom počakal.«

Ko je šel domov, je mislil: »Čudno, čudno, en narod pa tri plemena: kje je neki to? Če bi ženo vprašal doma! Oh, ne«. Po noči pa je slabo spal, zjutraj na vse zgodaj preletel uradni list in risal v pisarni cel dopoldan čudne pošasti na papir.

Po kosilu ni več obuval copat, ni hodil spat na zofo, ampak je obsedel pri mizi, podpiral glavo z obema rokama in bulil v knjige »die Geheimnisse der alten Mamsell« in »die Philosophie des Als Ob.« Žena se je držala v kuhinji, otroci pa so se ščipali pod posteljo.

Ko se je nekoč stemnilo, je Janez glasno zaklical, skoro zavpil »Lampo!« Žena je postavila lampo predenj in šla zopet v kuhinjo, en otrok se je cmihal na klopi, trije so se hihitali pod posteljo. »Kje pa je petrolej?« je

vprašal Janez. »Ni ga,« je odvrnila žena. »In zakaj ga ni?« »Ker ni denarja.« »Kaj ima denar s petrolejem?« »Kar draginjske doklade s tvojimi bukvami.« Bukve so zletele proti stropu in padle na cmihajočega otroka, da je zatulil, Janez pa se je zapičil z nosom v posteljo in ni več vstal do drugega dne do osmih.

Ko je prišel v pisarno, je šel naravnost k kolegu. »Kaj je torej z draginjskimi dokladi in s tistimi plemenimi?« »A, tako! Torej glede draginjskih, no saj menda že veš? Izplačale se bodo, seveda, ko dobi finančni minister denar. Glede plemen pa velja še vedno, da smo tri plemena, tudi trije narodi in ena nacija.« »Kaj je nacija?« »To je narod.« »Torej tri plemena, trije narodi in en narod brez draginjskih.« »Tako nekako, sicer pa pojdi v posteljo, ker imaš mrzlico.« »Vem, vem, ampak tisto glede petroleja, no, pa z bogom.«

Ko je prišel domov, je stopil pred ženo in rekel: »Draginjske bodo, ker

smo tri in eno. Ne samo draginjska plemena so tri, tudi vse drugo je tri in zopet eno. Žena je zajokala, ga spravila v posteljo in poslala po duhovna in zdravnika. Ko je zdravnik odhajal, ga je prestregla v težki. »Kaj bo, gospod doktor?« »Veste, ženska, Bolan je, hudo bolan in petem vse tisto drugo. Mogoče bi ne bila smrt najslabša. Preveč je bral, revež. To se pravi: nesrečo je imel. Vedno je tako: eden pride na kateder in piše potem knjige, drugi na Studenece in predava tam. Vse pa je samo slučaj, da pride eden sem in drugi tja. Sicer pa bomo videli, zbogom.«

Drugi dan je Janez umrl, vdan v svojo usodo. Pogreb je bil majhen, ker je bilo slabo vreme. Listi so se ga spomnili s par vrsticami, le »Slovenski Narod« je bolj obširno razložil, da je delal pokojnik v smislu in ideologiji »prve jugoslovanske zajednice«, »Jutro« pa je namignilo, da je to kazen za odpadništvo.

odločali o rešitvi turškega vprašanja. Na konferenco je povabljen tudi Rusija. Našo državo bo na tej konferenci zastopal vnanji minister dr. Ninčič.

Obisk v Pragi. Večja skupina naših poslancev s tremi ministri na čelu je obiskala te dni Prago, kjer so bili navdušeno sprejeti. Ta obisk ima svoj poseben političen pomen.

Naše razmerje z Italijo je še vedno nestalno in negotovo. Zadnje dni so javili, da je laška vlada podpisala znani dostavek k rapalski pogodbi glede Reke in Dalmacije. Ker so pa fašisti v Italiji staro vlado vrgli in postavili svojo vlado, je verjetno, da se naše razmerje do Italije še dolgo ne bo razčistilo.

L. N. Tolstoj:

Češčenje monarhov.

»Prager Presse« z dne 20. oktobra 1922 objavlja s sledečim uvodom ta-le članek:

K najznamenitejšim odlomkom, ki so jih v zadnjem času našli v zapuščini velikega Rusa, spada sledeči fragment nekega oddelka iz »Nikolaja Palkina«, ki ni bil sprejet v končno redakcijo skupne zbirke: Tolstoj. Spomeniki njegovega dela in življenja —, ki jo je izdal V. J. Sreznjevskij. Prevod je iz praške ruske revije »Ruska volja«. (Nem. prevod: P. Eisner.)

Pravimo, kaj bi se spominjali preteklosti. Če se je pa ni treba spominjati, bi morali to storiti z vso doslednostjo. Vendar pravimo kaj takega le zato, da moremo nadaljevati, ne ozirajo se na preteklost — iste strahote v drugih oblikah. Pač pravimo: ne se spominjati — pa se le grozodejstev ne spominjamo, da se moremo spominjati z večjo vnemo iznajdenih krasot prejšnjih časov in namišljenih junaštev onih ljudi, ki so zagrešili te zločine. In vse to le radi tega, da v pozabljenju preteklih zločinov, pozabimo sedanje zločine in prepričamo ljudi, da so taki neobhodno potrebni. — In te nesrečne mlade generacije rastejo v napačni domišljiji, da se vseh teh prejšnjih grozodejstev ne smemo spominjati, saj so vsi kriti z dobrino, ki so jo zločini prinesli zločincu. In sklepajo, da bo prav tako tudi s sedanji zločini, se bo že vse kako izravnalo, kakor se je bilo izravnalo nekoč. V ruski zgodovini se prično s Petrom I. posebno strašna grozodejstva, ki so nam blizu in jih moremo presoditi. Podivjana, pijana, od spolne bo-

Stambolijski v Belgradu. Turške zmage nad Grki so ustvarile na Balkanu popolnoma nov politični položaj, ki utegne dovesti do zblizanja med Jugoslavijo in Bulgarijo. Zblizanje utegne biti spočetka sicer zelo skromno, pa začetek je narejen s tem, da je belgrajska vlada dovolila, da pride bolgarski predsednik vlade Stambolijski v Belgrad.

Nove volitve imajo na Angleškem. Zaradi političnih neuspehov v Mali Aziji je moral odstopiti Lloyd George in na njegovo mesto je stopil Bonar Law (reci: Ló). Izid volitev bo pokazal, ali bo Bonar Law na vladi ostal, ali pa se vrne na vlado zopet Lloyd George.

lezni razjedena žival mori četrt stoletja ljudi, jih obsoja v smrt, jih zažiga, pokopava žive, ima ženo v ječi zaprto, se vda vsem strastem, se moži z moškimi, popiva, za kratkočasje sam seka ljudem glave, onečašča vero, potuje s križem iz cevi od pip v obliki p... in s kovčgom vodke v obliki evangeljskih knjig, proslavlja Kristusa, to je, zasmehuje vero in krona svojo nesramnico in svojega ljubimeca, uniči Rusijo in umre za spolno boleznijo. Ne le, da se ne bi spominjali njegovih zločinov, še danes danes ni konca ne kraja proslavljanja junaških del teh zveri in ni konca ne kraja njegovih spomenikov v vseh oblikah. Za njim je prišla dolga vrsta strahot in grozodejstev, ki so bili podobni njegovemu vladanju. Izneček za izmečkom divja na prestolu, muči in uničuje ljudstvo in povzroča, da mučijo drugi druge. In po krivici zasede prestol morilka svojega moža, priležnica, strahovita po svoji nenaravnosti, ki daje svojim večno menjajočim se ljubljencem vso prostost za vse zločine. Vse grozovite moritve, umor svojega soproga, muka in umor pravice naslednika, zaslužnje polovice Rusije, vojne, razdor in uničenje naroda — vse je pozabljeno. In do današnjega dne častimo vzvišeno modroost, da, moralno količino take nesramne vlačuge. Ni dovolj, da je češčena ona — celo njeni poživljeni ljubimeci so slavljani. In isto se dogaja z Aleksandrom, morilecem svojega očeta, isto s Palkinom. Vse pozabiti. In odkrivamo junaška dela in zasluge za domovino, ki jih nikdar ni bilo.

Fašizem v Italiji.

Fašizem je v Italiji na celi črti zmagovit. Vodja fašistov Mussolini je danes predsednik laške vlade.

Italijanski fašizem je plod povenega nacionalizma in njegovega boja proti mednarodnemu komunizmu, ki se je bil po vojni zlasti v gorenji Italiji silno razširil. Gorenja Italija je zelo industrijska pokrajina, dočim je južna Italija bolj kmečka ali agrarna. Na industrijsko delavstvo v gorenji Italiji pa je vojna približno ravno tako vplivala kakor na delavstvo v vseh drugih deželah; povsod so poskušali delovno dobo kar najbolj znižati, doseči kolikor mogoče visoke plače in podjetja »socializirati«.

Nasproti tem težnjam in prizadevanjem delavstva so ustanovili laški kapitalisti posebno organizacijo »fašistov«. To je bila sprva »zveza vojakov« (laška beseda »fascio« pomeni »zveza«), ki si je postavila nalogo, da »dela za veličino Italije in brani njeno narodno čast.« Vlada je to organizacijo z vsemi sredstvi podpirala, ker jo je rabila tudi ona sama v dosego svojih političnih ciljev. Kadar so n. pr. zagrozili socialisti ali komunisti s štrajki, je proti njim poslala vlada v boj svoje »fašiste«, ki so uživali pomoč vojaštva in zaščito policije v polni meri. Če so potem socialisti zaradi raznih vladnih ukrepov vlado v parlamentu trdo prijemali, je pa vlada imela vedno pri roki izgovor, da ni kriva ona, ampak da so krivi fašisti! Ravno tako se je laška vlada posluževala fašistov v dosego raznih svojih vnanjepolitičnih ciljev, zlasti napram Jugoslaviji.

Vsled vladne podpore je fašistovska organizacija stalno rastla. Postala je popolnoma vojaška. Disciplinarna in red v vrstah fašistov sta silno stroga. Vodja fašistov, bivši socialist Mussolini, se je pokazal kot zelo spretnega organizatorja, ki je znal ustvariti iz malih začetkov veliko in močno armado.

Tako se je približal trenutek, ko je fašistovska organizacija postala tako močna, da je postala parlamentarni vladi sami zelo nevarna, da, celo močnejša od vlade same. V laškem parlamentu zadnja laška vlada ni imela trdne večine in je zato pri vsaki važnejši notranje ali vnanje politični odločitvi omahovala. Temu omahovanju je napravil Mussolini s svojim energičnim nastopom žalosten konec.

Mussolini je zbral svoje vojaško organizirane in disciplinirane čete v Neapelju. Južna Italija se njegovega nastopa ni protivila. To mu je zadostovalo, da je sklenil zasesti Rim in prevzeti vlado v svoje roke. Danes ima Italija svojo »fašistovsko«, to je odločno narodno, strogo kapitalistično vlado, ki je smrtna sovražnica komunistov in socialistov.

To dejstvo priznava mednarodni kapital s tem, da lira kljub notranje političnemu preokretu v Italiji ni padla, ampak se je njena vrednost dvignila.

Potek fašistovske »revolucije« v Italiji dokazuje, da gremo v celi Evropi nazaj v staro-kapitalistično dobo. Zlato zmaguje.

Za našo vnanjo politiko pa je razvoj dogodkov v Italiji ugoden v toliko, da danes vsaj vemo, s kom imamo opraviti. Dokler je stala laška vlada pod pritiskom fašistov, ni bilo mogoče nikdar vedeti, ali bo laška vlada dano besedo držala ali ne. Danes pa so fašisti sami »vlada« in ne bodo mogli več le zahrbtno delovati,

Dva naroda — kje je tretji?

V ljubljanskem dnevniku »Jugoslavija« z dne 20. oktobra t. l. čitamo pod naslovom »Dva naroda« sledeči uvodnik, ki ga ponatiskujemo z malimi, nebitvenimi izpremembami:

»Današnji režimovci se oprijemajo za svojo rešitev vsakovrstnih bilk. Vsaka slamica jim je dobra. Od začetka so operirali z bombami kakor: vse kar je proti nam, je proti državi, je revolucionarno, je vredno samo ječe in verig. Danes so ti gospodje malo bolj pri tleh. »Protidržaven element« je skoraj postal že časten naslov. Zato pa iščejo vladinovi elegantnejši dokazov.

Naenkrat se je pojavilo v režimskem časopisju pripovedovanje o tem, da se nikakor ne sme dopustiti možnost sporazuma Srbov s Hrvati, kajti na ta način bi se priznalo, da sta to dva različna naroda in s tem bi bilo v jedro zadeto »narodno edinstvo«.

Ne bomo razmotrivali vprašanja o »narodnem edinstvu« v današnjem članku. Našim čitateljem je itak znano, da smo vedno naglašali, da je »narodno edinstvo« še-le cilj bodočnosti, da smo pa danes daleč, daleč od tega in da so »narodnemu edinstvu« največ škode prizadevale baš sedanje vladne stranke. Od narodnega edinstva so odmaknile te stranke ves jugoslovanski narod precej v razdaljo.

Oglejmo si pa to lepo obrambno, hladno teorijo o dveh narodih (o Slovincih za enkrat ni še govora, kajti gg. Žerjav in tovariši so nas v Belgradu »prikazali« itak za hlapce). Recimo, da to — t. j. Srbi in Hrvati, ali pa Hrvati in Srbi — res nista dva naroda. Vsekakor je pa dejstvo neizpodbitno, da se tista skupina ljudstva, ki jo kljub »narodnemu edinstvu« vladinovi v svojem režimu imenujejo Hrvate, ne da nikakor »pokeriti tisti skupini, ki se ostro začrta prestano neklasificirano napadal, stvu« — imenuje Srbe. Ne glede na to da-li sta to dva naroda, je jasno, da ima vsaka skupina človeštva pravico do svojega lastnega, po svoje urejenega življenja in udejstvovanja, in če se ta skupina imenuje v eni državi recimo Angliji »konservativci« in pa

ampak bodo morali jasno povedati, kaj hočejo, in za svoje besede in dejanja prevzeti tudi vso odgovornost. Sprememba v položaju fašistov, ki so postali iz neodgovorne »zveze« odgovorna vlada, bo naš vnanjepolitični položaj če že ne zelo olajšala, pa vsaj razčistila, da bomo vedeli, pri čem smo.

»delavska stranka« v drugi pa, recimo v Jugoslaviji, »Hrvati in »Srbi«, ne spremeni to ničesar na najvažnejši pridobitvi sodobnega človeka t. j. na svobodi lastnega udejstvovanja.

Bodisi, da se skupina, ki se hoče udejstvovati po svoje, imenuje Hrvat, ali kakorkoli, nikdar in nikjer ni dopuščeno, da bi se druga skupina, pa naj se imenuje Srb ali kakorkoli, svojim sodržavljanom vladajoče vrgla na rame.

Dolga stoletja se je človeštvo borilo, skozi krvave revolucije je hodilo, predno je prišlo do tega, da ima vsak človek v neki skupini gotovo pravo do lastnega življenja. In kdo bi danes dejal, da tisti del našega naroda, ki se imenuje Hrvat, ni dovolj močan in ni vreden, da bi se po svoje udejstvoval?

V interesu pomiritve vsega našega življenja je, da se najde sporazum med tema dvema »narodoma«: med Hrvati in Srbi. Velika naša skrb pa naj bo, da pridemo do sporazuma tudi mi, po zaslugi naših vladnih podrepnikov še nepriznani tretji »narod«, do prav tako prijateljskega soglasja, kakor ga želimo onima dvema, ki jih je v svojih poslednjih krkih ustvarila »Pribičević-Pašićeva vlada.«

Ko smo prečitali te vrstice, smo se vprašali: »Da, res je vse, kar stoji tukaj zapisano — toda kje pa je tretji narod, t. j. slovenski narod? Ali je naš politični položaj res tako ugoden, da smo že popolnoma zadovoljeni v svojih željah? In če nismo zadovoljni, če se nam še vedno gode krivice, zakaj se ne govori tudi o nas? Zakaj tudi »slovenski narod« ne nastopa kot tak, in zakaj si ne išče svojih pravic kot celota?

Odgovor na vsa ta vprašanja je zelo kratek: Ker smo hlapci. Namesto da bi vsi brez razlike odločno zahtevali, kar nam gre, se pa klanjamo, prosimo in moledujemo!

Kadar pa se bomo zavedli vsi skupaj, da smo, bo zapihala drugačna politična sapa! Prej ne. Kdor ne zna drugega kakor prositi kot berač, tega pošljejo na steljo spat.

O javni poštenosti.

Za predstoječe ljubljanske občinske volitve se je postavil »Slovenski Narod« na stran »Jugoslovenske Zajednice« ter je s tem oficijelno postal napol »avtonomističen«. To nam je v veliko zadoščenje iz sledečih razlogov:

Posebno ta list je nas zaradi našega avtonomističnega programa ne prestando neklasificirano napadal, grdo sumničil in javno denunciral. Proglašal nas je za separatiste, protidržavne elemente, rdeče jezuita itd. Klical je državno oblast nad nas. Danes pa se isti list ogreva za nedeljeno Slovenijo, njeno avtonomijo, za revizijo Vidovdanske ustave itd. Osvojil si je torej lep del našega »protidržavnega« in »separatističnega« rdečega jezuitstva. Nam je to prav! Upamo, da si bodo polagoma, vsaj do konca prihodnjega leta osvojili vse to, kar smo mi napisali že v našem lanskem letniku! To kar pišemo letos, pa pride pri njem morda vpoštev leta — 1925.

Vsakdo se lahko moti. Vsakdo lahko pride v položaj, da dela v zmoti bližnjemu krivico. Če je takšen člo-

vek pošten, obžaluje potem odkrito svojo zмотo in prekliče svečano obdobje, ki se jih je poslužil v svoji zmoti. Toda »Slovenski Narod« o tem molči, nič ne popravlja storjenih nam krivic, nič ne obžaluje, temveč se dela kakor bi vedno imel program, ki ga je sedaj od nas prepisal in havzira danes ž njim po svetu kot s pristoječim svojim duševnim produktom. To je velika javna nepoštenost!

»Jutrovcem« moramo kot svojim načelnim političnim nasprotnikom v gledanju na notranjo ureditev naše države nekaj priznati: vsaj dosledni so! Bili so centralisti, so centralisti in takšni bodo menda ostali! Samo dva lista sta dosledna pri nas: »Avtonomist«, ki dosledno, konsekvantno, ne gledajoč niti na desne niti na levo, zastopa misel slovenske avtonomije tostran in onstran državnih meja, in »Jutro«, ki je dosledno centralistično. Vse kar je vmes, pendla sem, pendla tja, je brez stalnega in resnega programa ter se bori le za »štimgungo« med ljudmi. To so konjunkturisti!

Znameniti pojavi v Aziji.

V dunajskem listu »Neue Freie Presse« je priobčil časnikar Colin Ross, rodem Danec, celo vrsto člankov o razmerah v Rusiji in v osrednji Aziji. On je potoval po teh deželah mnogo mesecev. Nam je ta mož

znan kot jako predrzen in energičen človek, ki ima kljub svojim razmeroma mladim letom obilo izkustva, ker ga ni dela sveta, kamor ga ne bi bila že zanesla njegova časnikarska dolžnost. Zato smo mnenja, da bo tu-

di naše bralce zanimalo, kaj pripoveduje ta mož o gibanju mohamedanskega prebivalstva v Aziji, in z ozirom na bližajočo se orijentsko konferenco v mestu Lausanne (reči: Lozán), kjer se bo reševalo tudi razmerje naše države do Turkov, imajo njegova izvajanja še poseben pomen. Colin Ross piše:

»V notranjosti Azije danes vse vre. Boljševiška revolucija je odpravila pritisk, pod katerim je stokalo prebivalstvo notranje Azije pod caristično vladno v Rusiji. Sovjeti so nastopili kot osvoboditelji, ki so rešili pod knuto zdihujoče mohamedanske rodove Sartov, Kirgisov in Turkestanov izpod trdega jarma in dali mohamedanskim narodom popolno narodno svobodo. S tem pa so oživili celo vrsto problemov, o katerih še nihče ne vé, kako se bodo rešili. Ruski sovjeti so si hoteli pridobiti s svojo dareljivostjo kolikor mogoče velik vpliv na mohamedance v sosednjih državah, v Turčiji, v Perziji in v Afganistanu, da bi preko njih mogli zanesti boljševizem tudi v Indijo. Vpliva boljševikov na mohamedanski svet se pa ne da opisati v par besedah. Najbolj veže boljševike in mohamedanski svet v Aziji skupno sovraštvo do Angležev. To nam dokazuje rusko-turška in rusko-afganska pogodba. Bržkone pa mislijo mohamedanci, da se bodo v kratkem otresli tudi ruskega vpliva, čim se otresejo Angležev.

V celem mohamedanskem svetu v Aziji se opaža danes močno narodnostno-versko gibanje. Notranja Azija se hoče danes osvoboditi vpliva Evropejcev, pa naj si bodo to Angleži ali Rusi. Ruska vlada se mora danes boriti proti močnim ustankom v Afganistanu in v Buhari. Preko afganskih gora pa gre sel za selom v Indijo. Ne vemo, kdaj bo tam nevihta izbruhnila, ampak v doglednem času se bo tam nekaj zgodilo. Važno vlogo bo igral Afganistan, čegar vladar ima dobre zveze z Rusi in s Turki v Angori, Afganistanski vladar je v stanju, da bo spretno izigraval Ruse proti Angležem in obratno, dokler ne pride njegov čas.

Ta izvajanja so zelo zanimiva zato, ker seza mohamedansko gibanje, kakor rečeno, tudi že na meje naše države. Zmagoviti turški vojskovodja Kemalpaša je prodril s svojo zahtevo, da dobe Turki Trakijo, ki meji že na našo državo. Na jugu naše države pa živi v naših mejah okoli 2 milijona Turkov, na katere turške znanke ne morejo ostati brez vpliva. Kemalpaša zahteva namreč za **Macedonijo avtonomijo** in ta zahteva ne bo naletela pri mohamedancih v naši državi na gluha ušesa. Tudi iz **Macedonije gre sel za selom v Carigrad**, in Carigrad je še vedno važno versko in politično središče ogromnega dela mohamedancev.

Dnevne vesti.

Ali je to res? V »Slovenec« od torka čitamo, da so ukazali sedanji lastniki ljubljanskega dnevnika »Jugoslavija« uredništvu lista, da poslej ne sme več napadati g. ministra Pucelja in samostojne kmečke stranke. Mi ne vemo, ali je ta vest resnična ali ne. Če je resnična, jo zelo obžalujemo, ker se slabo strinja s **principom neodvisnosti časopisja**. Ker je pa od vseh strank neodvisen list danes Slovenecem potrebnější kakor le kdaj, zato vabimo vse, ki hočejo zasledovati razvoj dogodkov skozi **nepristranska** očala, naj naroče »Avtonomista«. Kolikor več naročnikov, dopisnikov in oglašalcev bo imel »Avtonomist«, toliko **neodvisnejši** in boljši bo. Kdor uvideva potrebo **neodvisnega** lista, naj nas po svojih močeh podpre!

Zanimivo. Kot kronisti poročamo, da objavlja »Kmetijski list« uradno glasilo **slovenske** samostojne kmečke stranke, v zadnjih številkah ostre napade na vodilno osebo neke druge slovenske stranke. So ljudje, ki trdijo, da je napisal te članke odličen slovenski politik, vsled česar opozarjamo na te članke zlasti slovenske politične zgodovinarje.

Povratak dr. Ivana Šušteršiča v domovino. Ljubljanski dnevnik »Jutro« poroča dne 2. novembra: »Kakor čujemo, se te dni vrne dr. Šušteršič iz Woltersa (pravilno: Voldersa, op. ur.) na Tirolskem v Ljubljano. Vrniti se je imel baje že pretekli teden, pa pa se je njegov povratak zakasnil radi rodbinskih zadev. Dr. Šušteršič se naseli v svojem starem stanovanju v Ljudski posojilnici ter bo izvrševal zopet advokatski poklic. V to svrhu se je moral umakniti dr. Brejce, ki je imel zasledeno njegovo nekdanjo pisarno, v druge prostore. Dr. Šušteršič je že naznanil odvetniški zbornici obnove svoje prakse (Smo javili mi že pred 2 tedni, op. ur.). Povratak bivšega voditelja SLS je v veliki klerikalni stranki izzval konsternacijo. Z ozirom na zvezo Gosarjeve skupine s komunisti grozijo konservativni klerikalni krogi, zlasti pa višja in starejša duhovščina, da se bodo zopet pridružili dr. Šušteršiču. V ponedeljek se je vršila konferenca nekaterih voditeljev klerikalne stranke, na kateri se je živahno razpravljalo o stališču stranke napram dr. Šušteršiču. Opažati je v glavnem dve struji. Konservativci smatrajo, da bi stranka ne smela zavzeti napram dr. Šušteršiču sovražnega stališča, temveč narobe, morala bi skušati, da si ga zopet pridobi, češ, da je SLS le pod njegovim vodstvom sposobna najti izhod iz sedanje sterilne (= neplodne) politike ter postati zopet sposobna za

udeležbo na vladi. Povsem nasprotno stališče zavzema skupina politikov, ki jim načelujeta dr. Brejce in prof. Remec. Ta skupina zahteva, da stranka dr. Šušteršiča odločno odkloni, češ da se je s svojo znano brošuro izneveril načelom SLS. Glavni motiv te skupine je pa drug: dr. Šušteršič je tem politikom zapretil s svojim masevanjem in nikdo od njih ne dvomi, da bi jih pri zopetnem prevzetju vodstva SLS brezobzirno vrgel v propad. Gosarjevci so v tej diskusiji — nevtralni. Nekateri smatrajo, da je treba najprej videti, kakšno stališče zavzema dr. Šušteršič napram njihovim radikalnim metodam. Ako bi se dalo najti kompromis, bi bili krščanski boljševiki pripravljeni podpirati stališče starejše skupine. Ni dvoma, da je zaenkrat Brejčeva struja najmočnejša. V njenih rokah se nabaja tudi glasilo SLS. »Slovenec«. Povratak dr. Šušteršiča bo, kakor izgleda, povzročil v »klerikalni stranki« še jako zanimive situacije. — Tako poroča mladoliberalno »Jutro«. Njegovo poročilo ponavljamo kot kronisti. Kadar bo pa stvar dozorela, bomo tudi mi kakšno rekli.

Počasi pa gotovo. Na nekem sestanku samostojne kmečke stranke je rekel glasom poročila »Slov. Naroda« g. minister Pucelj med drugim tudi sledeče: »... Slej ko prej treba, da se združimo z vsemi kmečkimi strankami v eno močno skupino, **toda ne v eno stranko. Pokrajinski interesi se dajo braniti le s pokrajinskimi strankami. Zato nismo za enotno stranko, pač pa za zvezo strank.** — Če je gospod minister Pucelj res tako govoril, mu kot prepričani avtonomisti samo čestitamo, ker vidimo v teh njegovih besedah tudi od njegove strani priznanje, da je mogoče postaviti tako državo kot je naša **samo na avtonomističen temelj**, če hočemo, da bo res trdna in da bo uspevala in se razvijala. Sicer je g. minister svojčas glasoval za centralistično vidovdanskovo ustavo, on sedi tudi še danes v centralistični vladi in jo podpira, ampak njegove zgoraj omenjene besede (če so točne in resnične) le kažejo začetek sicer skromnega, ampak zelo značilnega preokreta v njegovem mišljenju. — Mi nismo nikdar dvomili, da bo do tega prej ali slej tudi prišlo, kajti g. minister Pucelj je star naročnik »Avtonomista«, katerega vedno zelo redno plača in tudi natančno prebira in zato ni vrag, da ne bi enkrat spoznal, da imamo mi prav. Zato upamo, da se tudi njegovi strankarski tovariši ne bodo ženirali slediti lepenemu vzgledu svojega voditelja in da bodo s ponosom govorili: Mi smo slo-

venska samostojna kmečka stranka, ki vé, da more **slovenski kmet** uveljaviti svoje želje in zahteve v polni meri le takrat, če bo na svojih rodni **slovenskih tleh slovensko kmečko ljudstvo gospodarilo in odločevalo**, ne pa Dunaj ali Belgrad ali kdorkoli. — Kar nas pa ne bo oviralo, da ne bi včasih gospoda ministra nekoliko podražili z »novo kočevsko železnico« — zakaj nas je pa tožil in spravil ob 1000 kron oziroma ob 25 litrov vina?! To za rdeč nos ni kar tako!

Nova kočevska železnica. Kakor izvemo iz dobro poučenega vira, začeno graditi novo kočevsko (Puceljevo) železnico že prihodnji teden.

Bombe in granate, črna srajca in mrtvaška kost. Od časa do časa bremo, da se je pojavila tu ali tam kakšna »tajna« organizacija, ki pripravlja »zarote«, »revolucije«, »prevrate« in podobne reči. Take tajne organizacije imajo navadno, kakor bremo, tudi svoje posebne znake: črno roko (po vzoru nekdanjih kranjskih rokovanjčev?), petelinov klun, rdečo rožo, navadno pa tlečo bombo ali pa mrtvaško glavo na dveh prekrizanih kosteh, menda od stegna. Kadar pa taka »tajna« organizacija postane javna, kot n. pr. sedaj v Italiji fašisti, se oblečejo njeni člani v črne srajce in si nataknejo na glave kape z znakom mrtvaške glave in vpijejo po ulicah: Smrt, smrt, smrt! Ravno tako, kakor so včasih Čiči kričali po ljubljanskih ulicah: Jesiha, jesiha! Take stvari na mladino in na starino seveda silno vplivajo. Mladina si skrivnostno pripoveduje na ušesa najbolj neverjetne stvari, stare ženske in možakarji v kijklah se pa križajo in prebirajo jagode na molkih s

podvojeno naglico. Ni treba menda razlagati, da so vse te »bombe«, »mrtvaške glave« itd. prazen »flanc« in otročja pajacada. Je z bombami tako kakor z denarjem: Največ razmetava z milijoni oni, ki jih nima! Mrtvaške kosti pa še nikdar niso nikomur skočile v obraz in je zato pametnejše, če se jih pusti lepo v miru na pokopališču, kamor spadajo, kakor da se jih natika na kape, ker se takih oslarijenoben pameten človek ne boji. To smo zapisali zato, ker vidimo, da je tudi naša mladina precej naklonjena takim traparijam. Zato pravimo našim ljudem: Pošten kranjski pipec v žepu in čvrsta pest zaležejo mnogo več kakor vse kosti in črne srajce skupaj z bombami in z granatami vred.

Predavanje v Delavskem domu. Turjaški trg, številka 2 pritličje, priredi »Neodvisna Strokovna Železničarska Organizacija za Slovenijo« za vse delavce vseh strok, ki se žele upoznati s socialno zakonodajo in njenimi koristmi v posameznih slučajih. Predavatelji so g. dr. Arselin, g. Demeter Bleiweis, šefzdravnik okrožnega urada za zavarovanje delavcev in drugi. Predavanja so brezplačna in se vrše ob pol 8. uri zvečer in sicer:

Prvo predavanje v petek, 3. novembra t. l. »Zakon o zavarovanju delavcev in bolniško zavarovanje«. Drugo predavanje v petek, 10. novembra t. l. »Razprava o nezgodnem zavarovanju delavstva«. Tretje predavanje v petek, 17. novembra t. l. »Bolniško in nezgodno zavarovanje delavstva«. Četrto predavanje v petek, dne 24. novembra t. l. »O zdravstvenih nalogah socialnega zavarovanja«. Peto predavanje v petek, 1. decembra t. l. »Zakon o zaščiti delavcev«.

Pšice.

Razložek.

Spomine na Habsburžane preganja ministrstvo in viš. šol. svet vsak drugi mesec s kakim odlokom.

Spominov na sedanjo vladno in viš. šol. svet ne bo treba nič preganjati.

Še en razložek.

Če bi bil profesor v prejšnjih časih dolgo bolan, je plačal zdravnika, če je imel s čim; če ne, je priskočila vlada na pomoč.

Če si zdaj dolgo bolan, zahteva g. minister v Belgradu, da plačaš kar celo komisijo — sam!

Gospodična v predsobi mu je morala skuhati zelo hudo »crnu kafu«!

Konferenčni protokol.

I. Odloki: Viš. šol. svet z odl. z dne 1. kimovca 1922, št. 1. naroča vsem ravnateljstvom slov. šol, da nemudoma nabavijo pravkar izšlo knjigo »Jugoslovanska Slava«, delo našega domoljuba in priznanega pisatelja »Avstrijske Slave«.

Še en razložek.

Profesorji zgodovine so pozvani od viš. šol. sveta, naj delujejo na narodnem in državnem ujedinenju.

Nekoč so nam ti gospodje lagali o maziljenih Habsburžanih, zdaj naj pa lažejo...

Ena pametna!

Zadnje dni smo čitali v listih, da namerava naša finančna uprava dati izdelati kovan drobiž po 5, po 10 in po 25 para in sicer v skupni vrednosti 30 milijonov kron.

O tej stvari piše ugledni gospodarski list »Jugosl. Lloyd« tako-le: »Če gremo v katerokoli trgovino, povsod se lahko prepričamo, da je najmanjši denar, ki pride vpraksi sploh še v poštev, krona oziroma četrt dinarja.

Če pa je temu tako, je jasno, da novcev po 5 in po 10 par sploh ne potrebujemo.

Dvig naše valute. O tem predmetu piše glavno glasilo ministra Pribičevića »Preporod« dne 29. oktobra sledeče: »Mi za enkrat ugotavljamo, da naš sedanji finančni minister skoro v dveh letih svojega ministrovanja ni skoraj nič storil za dvig dinarja. Trenotno dviganje naše denarne vrednosti je posledica prodaje dolarjev. Kadar bo pa dolarske rezerve zmanjkalo, se bo dinar dvigal (ali pa padal) po zakonu o »ponudbi in zahtevi«. Da bi naš finančni minister napravil kakšne radikalne korake za stalen dvig dinarja, tega ne verjamemo. Če bi bil on to hotel storiti, bi bil imel že dovolj časa za to, pa vendar ni nič storil.«

Mi in Čehi. V Pragi se zadnje dni mudil dalje časa tudi pomočnik našega finančnega ministra g. Playšič. Njegov obisk v Pragi so spravljali v zvezo z nekim posojilom v znesku več sto milijonov čeških kron, ki bi jih posodili Čehi naši državi. Dalje so govorili, da bodo Čehi naš dinar »privežali« na če-

Če vzamemo v poštev dejstvo, da po današnji vrednosti velja 25 par prav za prav le dve in pol pare, 10 par le eno desetinko pare, a 5 par pa le pet stotink pare v zlatu, moramo uvideti, da je kovanje takega denarja nele luksuz, ampak skrajna lahkomišelnost in razsipavanje državnega denarja.

Tako »Jugosl. Lloyd«. Mi pa vprašamo: Kaj bomo začeli s takim drobižem, če se povrnemo k zlati valuti? Ali se ne vriva človeku nehote misel, da mora tisti za celo zadevo zopet kakšna lepa »zarada«?

ostane dinar na neki gotovi višini. Mi ne vemo, kaj je na teh govoricah. Vemo pa eno in to je sledeče: Neodpustljiv škandal bi bil za našo finančno upravo, da bi prepustila skrb za usodo našega denarja tuji, čeprav prijateljski državi! Pri denarju se vsak špas neha in Čehi gotovo ne bodo delali z dinarjem, kakor je za nas prav, ampak kakor bo za nje prav! Vlada, ki daje iz rok svoje denarstvo, pa ne zasluži imena »vlada«, ampak naj se raje imenuje »konkurzna

Žitne cene. Na žitni borzi v Novem Sadu je veljala: pšenica 1340 kron, oves 960 kron, ječmen 950 kron, koruza 1080 kron, pšenična moka št. 0 pa 1900 kron.

Vrednost denarja. 1 lira 10 kron, 1 dolar 240 kron. V Švici je veljalo 100 naših kron 2:22 franka.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOV. AVTONOMISTOV. Odgovorni urednik Jože Petrič. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Seznam knjig.

(Nadaljevanje.)

Dr. Jos. Gruden: Cerkvene razmere med Slovenci v XV. stoletju in ustanovitve ljublj. škofije. Ljubljana 1908. Broširano — nepokvarjeno ohranjeno.

Dr. Franc Lampe: Dušeslovje I. Ljublj. 1889. Broširano. Popolnoma kot novo.

Dr. M. Schneid-Dr. Jos. Sachs: Grundzüge der Metaphysik. Paderborn 1907. Broširano — nepokvarjeno.

Fr. Kovačič: Občna metafizika ali ontologija. Maribor 1905. Broširano — nepokvarjeno.

Fr. Novak: Slovenska stenografija. Ljubljana 1916. Broširano — nepokvarjeno.

Iv. Steklasa: Zgodovina Št. Rupert. 56 slik, 2 načrta, 2 zemljevida. Ljubljana 1913. V platno vezano. Kot novo.

Jos. Johne: Lehr- und Lesebuch der Gabelsbergerschen Stenographie. 2. izv. Wien 1914. Pol platno vezano. Nepokvarjeno.

Dr. F. Lampe: Dušeslovje II. Ljubljana 1890. Kot novo — broširano.

Dr. M. Opeka: Rimski verzi. Ljubljana 1916. Broširano — kot novo.

Dr. P. W. Krenslar: Mehr Freude. Friburg 1909. V zeleno platno vezano. Nepokvarjeno.

Herm. Wagner: Mit den siegreichen Bulgaren. Broširano — popolnoma kot novo.

Ernst Mayrhofer: Handbuch für den politischen Verwaltungsdienst. 5. izdaja. Wien 1898. Broširani zvezki — 18 — docela nepoškodovani.

Antikvarijat, knjigarna**HINKO SEVAR****Ljubljana, Stari trg 34**

kupi in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah.

Izboljšana Šmarnica

je izmed Šmarnic najbolja za saditev vinogradov. Pojasnila daje brezplačno: Trsnica „Vrbanjak“ Št. II, pošta Velenje.

Telefon:
Pisarne št. 313.**Konfekcijska tovarna „Frande“ d. z o. z. v Ljubljani.**Telefon:
Tovarne št. 532.**Tovarna**

v Stožicah pri Ljubljani.

Centralno skladišče

v Ljubljani, Emonska cesta št 5.

Vse vrste moških in deških oblačil. Uniformiranje. Prvovrstni izdelki. Konkurenčne cene.**Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani**

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. Ljubljana, Nunska ulica 1.

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Zadružna centrala za manufakturo en gros en detail.

Zgolj prvovrstni češki in angleški izdelki

Skladišče v „Kresiji“, Lingerjeva ulica 1, prvo nadstropje, — Prodajalna na drobno v Stritarjevi ulici št. 5. — Podružnica v Somboru (Bačka), Aleksandrova ulica št. 11.

Upoštevajte pri nakupih.Po olnoma varno
naložite svoj denar v**VZAJEMNI POSOJILNICI
V LJUBLJANI**

r. z. z o. z.

sedaj poleg nunske cerkve

l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela „Union“.

Hranilne vloge se obrestujejo po 5 1/2% brez odbitka rentnega in invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po 5%.

Hranilne vloge so vezane na dobo četrletno po 6 9/10%, na dobo pol leta po 6 1/4%.

Slavenska banka d. d. podružnica Ljubljana

preje Jugoslovanska Union-Banka

Zagreb.**Beograd.**

Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Monoštor (Baranja), Murska Sobota, Osijek, Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos Aires (Argentina).

AFILIACIJE:

Budapest: Balkan bank R.T. Split: Jugoslov. industr. banka. Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.

Delniška glavnica in rezerve ca. K 200,000.000

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 21.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 38/I.

Telefon št. 21.

(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Glavnica skupno z rezervami nad K 60.000.000.

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. — Interesna skupnost z Sveopčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borske transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.